

Paartiina azabaidal

MUXAR-ŞIBEREI PARTIINA AKTIIVAI SUGIAAN

Muxar-Şiber. (Telefoonoor). Maartiin 11-ein yder bolhon aimagai partiina aktiivai suglaan deere, BKP (b)-ein XVIII sjezdiin itooguud tuxai paartiin XVIII sjezdiin delegaad SSSR-ei Verxoovno Soveedei depytat nyxer S. M. Ivanov doklaad xebe.

Doklaadçig nyxer Ivanov bolbol BKP (b)-ein XVIII istoriçeska sjezdiin deere xelsegdehen byxii asuudalnuudai ba aguujiçe Staalinal xehengynzegli udxaşanarai doklaad tuxai ton delgerengilgeer togtozo xelehen baina.

Nyxer Ivanov, sjezdiin istoriçeska togtoomzonuudiji bodoto xereg deerens bejelyylxe tuxai praktiçeska xydelmeriin şuxala zorilgonuudiji onsolon xelee.

Aktiiv bolbol delegaad nyxer Ivanovai doklaadiiji ton honirxoltoigoor ba xaluunaar ugtaza sonoshon baina.

Preenide 16 nyxed yge xelehe, BKP (b)-ein XVIII sjezdiin togtoomzonuudiji negen hana-

Jaar haşaahan ba sjezdiin urda tee tuilagdahan amzaltanuud ba mynөө yjede jabuulagdaza baigaa xydelmerinyyd tuxai yrgeneer xelebed. BKP (b)-ein sjezdiin zarlagdahanhaa xoşo partiina ba partiina bişe bolsjeviddydei politiçeske aktiivnostin jixete urgahan deerehe, hyyle, hara xaxadai torşo soo, xydee azaxiin ba soveed intelligencyyde dun-dahaa—paartiin xerege preedanne 42 tyryy xynydd paartiin zergege orohon baina.

Myn Sutaın, Gaşein, aimgyisedkoomoi partiin a exin organizaacanuud nelieed urgahan ba Bar-Nikoolsoo, Muxar-Şiber geze zergiin seloonuudaxi kolxoozuudai dergede, partiina komsomoolsko 5 gryppenyyd şineer organizovaalagdahan baina. BKP (b)-ein XVIII sjezdiin neremzete socialistis soveevanitiin rezolytaadta, azaxiin ba politi. xymyzyelgiin xydelmerinyyd deere tuilahan amzaltanuudiji xaruulhantai xamta, yge xeleşged xadaa aimag do-

toroo baihan dutuu dundanuu-diiji elirylen xelebed.

Zişeelxede, nyxer Kaarpov ba Zybkoov gegşed xelebede, partiina maassovo xydelmeri bolbol zarim kolxoozuudta yşee xangaltagygeer organizovaalagdahan baina. Myn nyxer Jerofeejev—aimag dotoroo tarilgiin gazariiji bolbosoruulxa xydelmeriin ton xangaltagy balxadan aimgyisedkoomoi, MTS-ydiin ba partiina organizaacanuudai zygheer praktiçeska xemzee abanagy geze meteer kritikovaalba.

Aktiiv bolbol partiina politiçeske xydelmeriiji hainaar jabuulxa, nyxer Staalinal doklaadiiji ba sjezdiin byxii materiialnuudiji azalan maassada oilguulxa xeregiiji bojevoigoor organizovaalxa ba xabarai tarilgiiji 7-8 yderei torşo soo dyrygege gehen ba staalinska 3 du-gaar tabanzile neremzete socialistis soveevanida orolşoxiin tuxai rezolytçe abhan baina.

Goorodliji nogoorulga

Ulaan-Yde goorodliji eldeb tarimalnuudaar, sesegydeer, modonuu d a r nogoorulxa tuxai tuxai plaan zoxioogdonxol. Tiigeed, ene zunai exiler 300000 seseg ba bişe tarimalnuud tarigdaxa jotohol baina.

Urda zilayyde tarigdahan aad, gemtehen ba urgaxajaa bolihon tarimalnuudiji helgeze tedeenei huurida şine tarimalnuudiji tarixa talaar nelieedgyi jixe xydelmerinyyd jabuulagdaxan.

Gorodskoi centraalna sadiiji gojooxo, nogoorulxa ba oborudovalxa talaar bahala jixexen xydelmeri xegdehe jym. Mynөө zilde ene saad soo billiardin naadanai tuxai ploosçadta baiguulagdana. Gadan, kystaarniguudiji, modonuudiji ba eldeb yngiin sesegydyiji bolon gazoonuudiji (nabaraar urgadag nogoon) tarilga xegdene.

Kymisoleçeebniciin şadar eldeb seseg gazoonuud ba kystaarniguudiji tarixin tula 5000 tyxerig myngen gargaşalagdaxa bolonxol. Ene xydelmerinyyde xelge xadaa ene daril exilxeer baina.

Myn Ulaan-Yde goorodol, Kirovci neremzete yylceer, Gorsoveedei gerei urdaxi tratuarai xazuugaar eldeb janziin sesegydy ba gazoonuudiji tariza, gojo ba kyltyrnyne yzemzetei bolgogdoxo baina. Myn terşelen, profsojuzna yylce, kommunalna baank, gorodskoi baani şadar bahal timenyyd xydelmerinyyd jabuulagdaxa baina.

„Progress“ kinoo teaatriiji, zunai „pavilion“ g.m. toiruulan eldeb tarimalnuud tarigdaxa ba tedeenei xazuugaarxi ploosçaduud nogoomo ba ton kyltyrnyne yzemzetei bolgogdoxo. Selengiin yylcede baldag partizaanuudai paamiatnig şadarxi ploosçadta xadaa tarimalaar şimegdexen.

Danzaanov.

Paariiji bornoilolgo

Kabańska. (Telefoonoor abtaba). Apreeliin 10-da, Staalinal, Kirovci neremzete ba „Kraasna Paaxar“ kolxoozuud bolbol paariiji bornoilolgo exiler. Şeerginske selsoveedei, Staalinal neremzete kolxoozoi kolxoozniguud bolbol xydelmeriin 4 çaasal torşo soo 11 gektaar gazariiji 4 dixin bornoilolgo. Şanariiji şalgagşa inspektor-nyydei xelehenel johoore, bornoilolgo bolbol hain şanartagaar jabuulagdaxa.

Aimagai tyryy kolxoozuud negen bolxo, Şeerginske selsoveedei, Staalinal neremzete kolxoozoi kolxoozniguud bolbol BKP (b)-ein XVIII sjezdiin materiialnuudiji yrgeneer xelseze yşeed, ene eldeb oroohoto kyltyrnyyde urgasaah dunda zişeege 14 ceentner tarlaaji abxabdi geze ujalga abaa. Yngeregşe zilege urgasaah 13 ceentner tarlaa xurtaahan baigaa.

GEN. SIBIRIAG

55 STYDEENTNER PED-INSTITYD BA BAGŞANARAI INSTITYYDIJI DYRGEZE GARXANB

1938—39 onoi huralsalai zile eseste, Buriad-Mongol pedinstityyd ba bagşanarai instityydiji 55 şine huragşanar dyrygeze garxanb. Pedinstityydehe 31 xyn ba bagşanarai instityydehe 24 xyn garxa baina. Mynөө yjedee hurguuliji dyrygezeer baigşad bolbol gyrenel ekzaaminda beledxeze baina.

Tiigeed, edener bolbol tus hurguuliji dyrygeheneigee hyyleer respyybikiin aimagudai ba gooroduudai dunda hurguulinnuud xydelmerilxe baina.

INTELLIGEENCIIN SOVEŞÇAANI

Ende hajaxan Xorilin aimagai ceent deereci socialistis kyltyrliin baişan dotor aimagai ceent deere xydelmerilxe baigaa intelligenciin soveşçaani bolzo, tus soveşçaani deere intelligenciin dunda agitaaca ba propagaandiin xydelmeriin jamarai jabuulagdaxa baihan tuxa; ba yzge bişeg medexeygi ba бага medexili likvidirovelxe tuxai asuudalnuudiji xelsebe. Yge xeleşged bolbol ilangajaa agitaaca ba propagaandiin xydelmeriin lulaar jabuulagdaxa baihaniji temdeglebe.

DAM. ZAM.

URIHALAMZIIN ŞYBERI-NYDEI TYLEBERI

Gyrenel şerkaassin, Xorilin aimagai oteleeni bolbol 1939 onoi negedexi kvaartal soo urihalamza barışadai „xojor dugaar tabanzile dyrbexi ilai“ ba „SSSR-ei oborooniiji beziyylxe“ urihalamzanuudaar şyberilegdehen 5200 tyxerig mynge azalşadta tylene.

KIRPIISIIN MAASTER-NUUDAI KYRS

Byrmnogopromsojuuz bolbol kirpiisin maasternuudai nege harlin kyrs neeged, tus kyrsede 13 xynlii hurgaza baina. Kyrsede huragşad bolbol tus kyrsede dyrygeheneigee hyyleer kirpiisiin zavoodiji daagşad ba maasternuud bolzo garxa.

18 GEKTAARTA ŞINIICE TARIGDABA

Muxar-Şiber. (Telefoonoor abtaba). Zangina selsoveedei Kalininal neremzete kolxoozoi aimag dotoroo egertyryn xabarai tarilgiin xydelmerinyydiji jabuulxa exiler. Apreeliin 12-to, 18 gektaar ploosçadta şiniice tarilga zehen baina. 50 gektaar gazariiji kylvitvaacalhan, 65 gektaar ploosçadiji bornoilhon baigaa. Tarilgiiji apreeliin 10-haa exiler.

ZYBKOO

XUDALDAANAI SEETE NYVDIJI YRGEDXELGE

BMASR-ei Nyrkomtoor bolbol xabarai tarilgin yjede kolxoozniguudiji ed tovaara xangaxa tuxai plaaniji baihan baina. Xabarai tarilgiin yjede selsoopgoi 100 razvozniseetinyy, 336 larioog ba razvozkannud organizovaalagdaxa. Tereenhee gadana, kolxoozniguudai şuxala xereglexe vaarnuudai asortimeentiygedexex ba xudaldaxa sagitxutadagdaxa baina.

XVYGEDEI ZUNAI ELYVRELGIIN KAMPAAINI

Mynөө yjede respyybikiin aimagudaar zunai yjede xygedei sanatori ba laagerbnuudta amaxa amaralta tuxai belexei xydelmerinyyd jabuulagdaxa baina.

Zunai yjede respyybikiin xii aimaguudta 23000 xygye laagerbnuudta xabaaduulagdaxa xaraalagdahan baina. Tereenhee gadana, xygedei sanatori laagerbta 450 xygye xabaaduulagdaxa.

Garxa mai harada laager xydelmerilegşed ba pioner vozaatanuudai seminaar yngegedexex baina.

10 XYN KOLXOOZNI HURGUULIJI DYRYGE

Hajaxan Selengiin aimag kolxoozno hurguuliji 10 xyn dyrygeze garba. Hurguuliji dyrygşed bolbol kolxoozno şetovostviiji jabuulxa şadai bolhon baina. Tyme tul edenei 7 xynliin kolxoozoi şetovostviiji dvoinoi sisteme jabuulxa geze attistaclooni komissaar gargagdaxa. Tiigeed edener xadaa kolxoozuudta xydelmerilexeer komandirovlagdahan baina.

LEEKCE BOLBO

Ende hajaxan, Selengiin aimagai ceent deereci socialistis kyltyrliin baişan dotor „Marksiizma ba natsionalna-kolonialna asuudal“ gehen teemeer leekce bolbo. Tus leekcede 100 xuu xynydd xabaadaa. Ene BKP (b)-ein Obkoomoi leekce nyxer Diaabov gegşe leekcebe. Hyyleeren, 8 xyn asuudalnuudiji huraza, xyşed xahabhan baina.

ŞINE BAANIIN BARIL

Zediin aimagai Bargin monoi Kaganooviçin neremzete kolxooz bolbol ene zilde deşjixe, kyltyrnyne johoore tyxer regdehen baani barixa gezerenei barilgiin xeregşelxeteriialnuudiji beledxeze baigaa.

Suranza

KIRPIISIIN ZAVOOD

Ulaan-Ydiin „Koperativ tryy“ geze prom-artel bolbol sezoon soogoo 1 million barilziin kirpilse gargaxa zavood barilza baina. Zavood barilgada 60 mangan tyxer gargagşalagdaxa. Zavoodtany mexanizirovana gliin miltigguulagdaxa baina.

Xariusalagata redaaktor R. BIMBAJEV.

BOLŞEVIZMIJI ŞUDALALGA—BOJEVOI BA XYNDETE ZORILGO

Partiina propagaandiiji zybeer emixdexe tuxai BKP (b)-ein Centraalna Komiteedei istoriçeska togtool xadaa bolsjevilgyydei paartiin ba byxii soveed aradai ideine-politiçeske azabaidalga gaixamşag sobiiti bolzo, byxii partiina ba partiina bişe bolsjevilgyydei marksilizm — leninizmiin revolyucioonno teorii şudalxa temselde zagsaagaa.

Nyxer Staalinal bolbol propagaandiin xydelmeriiji ynder deede xemzeede yrgexe, manai kaadrnuudai politiçeske xemzeejni deşelyylxe ba tedeeriiji ideologiçeska xatuuzuulxa xeregete ton jixeer anaxaralaa tabidag baina.

BKP (b)-ein CK-ei 1936 onoi fevralıska—martovska pleenym deere, nyxer Staalinal iigeze xellehen:

... bidener xadaa manai partiina kaadrnuudiji dorohoo deerens xyrt ideologiçeska beledxeze ba tedener xadaa dotoodiin ba gadaadiin baidalai politiçeske orşom baidalda şyleeteigee orşentirowelxoor politiçeske xymyzyylxe şadaxa haa, tedeneriiji oronoi xytelberilxe asuudaliji şerjoonno aldugyigeer şildxeze şadaxa, xyşed bolbosorhon leenincyyd, marksilistnuud bolgozo şadaxa haa, eneegeere manai byxii zorilgonuudai arbanai jihen xubiliiji şildxehen baina.

Inag voozdiin ene zaabari bolbol partiina ba soveed, azaxiin xytelberilxi oorganuudai yder byxende jabuulxa ba manai kaadrnuudai teoriçeska ba politiçeske xymyzyyliiji

yrgeciin tylene temeselei propagaamnan myn bolno.

Zygeer, BKP (b)-ein istoiriiji gynzegigee yzlege xadaa aimaguudta xyşed organizovaalagdadyi baina. Eneeni toodo, Xorilin aimag orolşono. Ende, xydelmeriie şinedexex tuxaida olonto xelsegedeg ba togtoomzonuud abtagdag bolboşji, mynөө xyrt urdingaa tyxel soo baihaar. Zarim kommunistnuudan, BKP (b)-ein geroliçeska istoiriiji samostoiaetelna yzelge yşee exilerdyi. Zişeelxede, rapotreebsojuuzai dergedexi partiina exin organizaaciin çleenygyydyd Cerempeloon, Mogzoolov, Skvorcoov ba busad; aimgyisedkoomoi dergedexi partiina exin organizaaciin partoorg nyx. Zalyucki ba çleenygyydyd nyxed, Maaslov, Karnakoova, Boldunnikov ba busad xadaa BKP (b)-ein istoiriiji yzelgede exilerdyi. Ene metiin zişeenydyiji dursaxa boloo haa, manai aimag soo nelieed olon baixa jym.

Gadana, Xezenglin MTS iin direktoriji politiçeske talaar orologşo nyxer Zilkin bolbol BKP (b)-ein istoiriiji yzexe kryzoogoi xytelberilegşer, paartiin Xorilin aikoomoor batalagdahan aad, zaniaatlaa sag yrgelze tahaldulna.

BKP (b)-ein Xorilin aikoomoi xytelberileşed xadaa part. kabineedeigee xydelmeride anaxaralaa ton bagaar tabina. Aikoomoi sekretarş nyxer Demeentjev bolbol jamarşji şaltagaangygeer, maartiin 11-de bolxo konsultaaciiji tahaldulhan baina.

Deere dursagdahan faaktnuud bolbol paartiin xorilin aikoomoi xytelberilegşed propagaan-

diin xydelmeriiji xangaltagygeer xytelberilxe baihiiji gerşelne. Saşaadaa limeer xydelmerilxe bolxogyi. Manai kaadrnuudiji politiçeske xymyzyylxe ba ideologiçeska xatuuzuulxa jabadal xadaa byxii partiina organizaacanuudai yder byriliin bojevoi zorilgo bolno.

Limehe, BKP (b)-ein xorilin aikoomoi xytelberilegşed bolbol propagaandiin xydelmeriiji ynder deede xemzeede yrgexe, kommunistnuudai, komsomoolxuduud ba partiina bişe bolsjevilgyydei politiçeske xymyzyeli eriliiji xangaxiin tylene xydelmeride erid xubilalta xexili erigdene.

B. Cereenov.

Moskvaadaxi „socializmiin indyystriin“ Byxesojuzna xydoozestvenne viştavke deere. ZURAG DEERE: Xydooznig I. M. Toidziin kartiina. Nyxer Staalinal 1926 ondo Thiliisi goorodto tymer zamai masterskol soo. (Viştavkiin eksponaad). TASS-iin fotoxrooniko.

ITALJAANSKA AGREESSOREI DEERMEDELGIIN ŞINE AAKT

Italjaanska faşizm bolbol deermedelgiin şine aaktiiji xehen baina. Ene xadaa xeneerşji xamagaalagdaagyi bagaxan Albaaniiji dobtolgo, tereeniiji buu zebsegei xyşeer ezehelen baina. Xamagai tyryyşeer Abislini bolbol italjaanska agreessorei zeertvonş bolhon baigaa, Abisliniin hyylde Ispanida interveence bolno, terenei geroliçeske arad xadaa neteryy ezemdegşediji esergyşezegurban zil şaxuu temesehen baina. Mynөө Albaani bolbol italjaanska faşizmniin eelzeete zeertvonş boloo.

Albaani xadaa Balkaanska xaxad aral deere, Adriatiçeska dalain erijiiji zubşan baihan bagaxan oron myn. Dalain nygeerjide, Albaaniin tuşaa urdahaa xaraad Itaali baidag. Albaaniin territori—27,5 mangan kvadratna kilomeetr jym. Ene oronoi xynzonoi toon nege millionoo xulyyşeggeze toologodog. Albaani bolbol mynөө xyrt faktiçeska italjaanska xaxad kolooni baigaa. Oronoi ekonomiqeska azabaidalga italjaanska kapitaa gospoostvalaza baiba. 1927 ondo Itaali ba Albaaniin xoorondo soglaşeeni xegdeze, Albaanida italjaanska protekto-

raadiiji faktiçeska baiguulhan baina. 1936 ondo xegdehen xede xeden nemelte soglaşeeninyyd bolbol Albaaniiji, Itaali haa ekonomiqeska xyşed zavışisimo baidalga tabihan jym.

Ene bagaxan Albaani bolbol ekonomiqeska, tereşelen strategiçeske talaaraa elite udxaşanarai baina. Albaanida, gazara ton şuxala zapaasuud bi zişeelbe: neefi, tuulga, zed, mynge ba bişenydd). Albaaniin strategiçeske udxaşanariin jyygeer todorxollogdonob ge-xede, ene bolbol Adriatiçeska dalaihaa, Sredizoomno dalaida oroxo zam deere baina. Tereinei poortnuud (Duraccoo ba Valoona) bolbol vojeenne floodi baaza bolzo şadaxa jym. Ede poortnuudiji ezemdeed, Itaali bolbol Adriatiçeska dalaida orolgiiji ba garalgiiji xaxaa şadaxa, teregeere Jygoslaaviiji bişe oronuudai dalain zamaar xarilşaxa argaşadaliijn xaxaza şadaxa baina. Albaanida, Itaaliin dobtolgo bolbol ton bydyylig, zerlig xyşerxeliin ba durazorgiin aaşanuudai aakt myn bolno. Albaanida aahuugaa italjaancuudai amibeje jamar negen „zebsege baandanuud“ zanalga xene gehen şaltagaanaar, ene dobtol-

gojoo zybyylxe talaar italjaancuudai byxii hedelegenydd bolbol sula xuumag zyl baina. Zebsege baandanuud bolbol xarin le italjaanska faşistnuudai seregyydy bolno, edener xadaa jamarşji şaltagaangygeer milrne aradta dobtolgo, milrne gooroduudiji boombodozo, milrne xynzoniji alaza exilehen baina.

Italjaancuudai toogolgo talaar olon baişaşji, myn tereşelen zebsegege talaar ylemze xyşetel baişaşji haan, albaanska arad bolbol agreessorte ygeduugygeer medelens oroxoo araza, okkypaantnuudta zebsege şerjoonno esergyşezegge xehen baina. Valoona, Duraccoo, Sen-Dziovaani de Medyaa ba bişenydd—albaanska gooroduudai yylcenyydyte ton xatuu baidaanuud bolhon baina. Sen-Dziovaani de Medyaa goorod bolbol boombodolgoor handarhan şaxuu ba bişe gooroduud ton şerjoonno gemtelde oruulagdahan baina.

Itaaliin, Albaanida dobtololgo bolbol faşis agreessornyydei eohedlingee agreessiin steeriji Balkaanska xaxad aral deere delgeryylxe baihaniji gerşelne. Faşis Germaani bolbol Italjaanska agreessorei

deermedelgiin ene aaktiiji haşaahan baina. Germaanska aarmiliji glavaına komandalaşsa general Keitel ba italjaanska aarmilii generala ştaab naçaalnik general Pariaant gegşedei Insbrykede (Aavstri) xehen soveşçaaniin hyilde Albaanida dobtolgo exilhon faakt bolbol eörtөө anaxaraliji xanduulna. Ene soveşçaani deere, Jygoslaavi tuxai, todorxolbol, tereeniiji Germaani ba Itaaliin xoorondo xubaaxa tuxai xelsegdehen baina geze gadaadiin xebelnnyd medesene. Albaanida dobtolgo bolbol Balkaanska xaxad aral deereci baigea oronuudai, tyryşliin eelzeende Jygoslaaviin byrin byten ba zavışisimo bişe baixa jabadalan ajuuliji şangadaxana.

Faşis agreessornyyd, ilangajaa Germaani bolbol zyyn urduurxi oronuudiji eohedlingee ekonomiqeska tiil geze, dalnai bolxodo prodovolstvlin şerjoogoi istooniig geze, tereşelen bişe oronuudta dobtolxlin placdaarma geze xaradag baina. Balkaan deere vlijaaniin şeeriji xubaaxa tuxai Germaani ba Itaaliin xelehenliiji gadaadiin xebelnnyde xezee ynde medesegdehen baina. Albaanida vaarvarka dobtolgo bolbol faşis agreessornuudai, ene xubaarilgajaa bejelyylgedexileze oroo geze xaruulna. Germaani, Jygoslaavka xil-

lin dyte şadar seregyydei ton jixe jabalga bolzo baina geze gadaadiin xebel medesene. Seregyydei tiime jabalga, franşuuzska xiliinşji dyte şadar bolzo baina. Germaani bolbol orolşon sagta Jygoslaavida gy ali Rymilinde dobtolgo xexen geze Veengrdexi gadaadiin korrespondeentnyy medesene.

Neteryy ezemdegşediji esergyşen temeseze zuuraa Albaani bolbol Jevropelske oronuudhaa tuhalamza erize xandahan baina. Gebeş, Franca ba Angli bolbol „xabaadalsaxagyn“ eorlingee politiçeske urdinxid adali ynen sexe yleze, faşis agreessiin uday daraa bejelyylxe argilji bil bolgono. Gansaxan le miiri j xamagaalgada interioovanno oronuudai kollektivne xyşeer, Soveed Sojuuzal şangaar ba xelberiltegygeer jabuulxa baigaa kollektivne ajuulgiin politiçilni baaza deere faşis agreesslin razgyyiji haatuulxa şadaxa baigdana.

Albaanska arad bolbol faşis ezemdegşedte zebsege esergyşelgiiji zyylhen baina. Ene faakt xadaa uga jixe udxaşanarai baina. Ene bolbol balkaanska araduudai dunda, faşizmda zebyyrxelei ton xyşetel baihiin xaruulna.

Şinzelegşe.